АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО, РЕАЛИЗИРАНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПОТЕНЦИАЛА ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Община: Роман

Период: 2023 – 2025 г.

1. Демографски процеси и икономическо развитие

Община Роман е административно - териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Общината заема югоизточната част на област Враца в северозападна България. Общината включва 13 населени места: град Роман - административен център, 10 кметства и 2 кметски наместничества.

Град Роман отстои на 42 километра източно от областния център - град Враца, на 29 километра източно от град Мездра и на 120 километра североизточно от град София по републиканската пътна мрежа. Съгласно квалификацията на населените места, по смисъла на териториалното и селищно устройство, населените места в общината попадат в следните категории: един много малък град, седем малки села и пет много малки села.

По отношение на демографските процеси и икономическото развитие могат да бъдат очертани следните негативни тенденции:

- Ниска гъстота на населението;
- Задълбочаване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението и процесите на обезлюдяването на определени райони и села;
- Ясно изразена тенденция към намаляване на населението, отрицателен естествен прираст и застаряване;
- Интензивна емиграция предимно на млади хора и семейства в активна репродуктивна и трудоспособна възраст;
- Променящ се семеен модел с увеличаващо се предпочитание към съжителство без брак.

Данните показват влошена демографска картина като цяло и особено в селата, което е и най-сериозния проблем в бъдещото развитие на община Роман. Подобряването на икономическия облик е един от възможните начини за повлияване в положително отношение на очертаните тенденции. Съществено е значението на образованието като фактор за икономически растеж и заетост. Основен фокус на местните секторни политики в сферата на образованието и обучението е осигуряването на качествена образователна инфраструктура и качество на обучението, възпитанието и социализацията, осъществявани в образователните институции.

2. Мрежа от образователни и социални институции

2.1. Образователни институции – *видове, характеристики и специфики*

На територията на общината функционират 4 училища, от които едно държавно - Професионална гимназия по каменообработване – с. Кунино и 3 общински училища - СУ „Васил Левски“, гр. Роман; НУ „П. Р. Славейков“, гр. Роман и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, село Каменно поле. Защитено е училището в село Каменно поле, тъй като учениците нямат възможност да се обучават или ще трябва да изминават повече от допустимите километри, за да пътуват до най-близкото училище. Средищни са средното и началното училище в град Роман. На територията на община Роман към момента функционира една детска градина – ДГ „Зора“ гр. Роман с обособени групи: „Патиланци“ в с. Радовене и „Слънце“ в с. Камено поле

Вид институция	**Брой 2023**	**Брой (2025)**	**Населени места, в които функционират**	**Специфики /особености**	**Промени (сливане, преобразуване, закриване)**	**Коментари (достъпност, транспорт, обхват)**
Детски градини (вкл. филиали)	3	3	гр. Роман с. Радовене с. Камено поле	Филиалът в с. Камено поле е от защитените детски градини	Няма	Осигурен е транспорт от общинска фирма „Автотранспорт“ ЕООД гр. Роман, който обхваюа всички население места на територията на общината. Няма необхванати деца в община Роман. Осигурена е достъпна среда.
Начални училища	1	1	Гр. Роман	-	няма	Осигурен е транспорт от общинска фирма „Автотранспорт“ ЕООД гр.

						Роман, който обхваюа всички население места на територията на общината. Няма необхванати ученици в община Роман. Осигурена е достъпна среда.
Основни училища	1	1	с. Камено поле	Училището в с. Камено поле е защитено	няма	Няма необхванати ученици в община Роман. Осигурена е достъпна среда
Обединени училища						
Средни училища	1	1	Гр. Роман	В СУ „Васил Левски“ е осигурен прием в професионални паралелки	няма	Осигурен е транспорт от общинска фирма „Автотранспорт“ ЕООД гр. Роман, който обхваюа всички население места на територията на общината.Няма необхванати ученици в община Роман.

						Осигурена е достъпна среда
Професионални гимназии	1	1	с. Кунино		няма	Осигурена е достъпна среда. В Професионалната гимназия се обучават ученици от цялата страна.
Профилирани гимназии	-	-	-	-	-	
Центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР)	-	-	-	-	-	-
Други (по преценка на общината)	-	-	-	-	-	-

2.2. Институции и доставчици на социални услуги

Доставчик на всички съществуващи социални услуги в община Роман е Кмета на общината. Функционират следните социални услуги:

- **Център за обществена подкрепа** – намира се в сградата на община Роман.
- **Центрове за настаняване от семеен тип за деца с увреждания и за деца и семейства без увреждания** – КСУДС и КСУДУ
- **Преходно жилище** - КСУДС
- **Дневен център** - КСУДС

Образователните институции и социални услуги на територията на община Роман получават наличие на опит, ресурси и подкрепяща материална среда от РЦПППО – Враца – изградена е система за организация и координация между РУО – образователни институции - РЦПППО при осъществяване на работата с деца и ученици със СОП. Разработена система от социални услуги на територията на областта, със съответни специалисти.

Съществено е значението на образованието като фактор за икономически растеж и заетост. Основен фокус на местните секторни политики в сферата на образованието и обучението е осигуряването на качествена образователна инфраструктура и качество на

обучението, възпитанието и социализацията, осъществявани в образователните институции.

В същото време, в град Роман функционират шест социални услуги за резидентна грижа с капацитет 60 места, предоставяна за съответните потребители на национално ниво. Три от тези услуги, с капацитет 30 места, са за деца/младежи без увреждания на възраст от 3 до 18/20 години/ЦНСТДБУ1, ЦНСТДБУ2 и Преходно жилище/, функциониращи в КСУДС - единна, административно-правна структура, обединяваща в общ комплекс относително самостоятелни социални услуги, и осигуряваща по този начин ефективно използване на управленски, кадрови и друг потенциал.

В подобна структура, със същите функции – КСУДУ функционират и другите три услуги за резидентна грижа за деца/младежи с увреждания на възраст до 18/25 години, с капацитет 30 места/ЦНСТДМУ3, ЦНСТДМУ4 и ЦНСТДМУ5/.

През годините, от началото на деинституционализацията на грижата за деца и младежи, лишени от родителска грижа, до настоящия момент, тези услуги са се утвърдили като организация на работа, квалификация на специалисти и прилагане на стандарти за качество на социалните услуги и са със запълнен капацитет, а потребителите им имат еднакъв достъп - с другото население на община Роман - до образование, здравеопазване, социален и културен живот.

В общината съществува добре функционираща мрежа от образователни институции, със създадени благоприятни общи условия за обучение, възпитание и социализация. В училищата е въведена целодневната организация на учебния процес. Това е ефективна мярка за подобряване качеството на образование, като особено ясно е изразен ефектът по отношение на учениците от рискови групи. Възможностите, които се предоставят на учениците за развитие на техните интереси, са разграничени в зависимост от това дали се предоставят от училището, по програми /проекти на МОН или чрез извънучилищни институции. Всички здравни кабинети в училищата и детската градина са снабдени с необходимото медицинско оборудване, съобразено с изискванията за качествено училищно здравеопазване. В тях работят общо 7 медицински специалисти.

3. Обобщени данни за децата и учениците в общината

3.1. Актуално състояние и тенденции – *общи характеристики, обхват, уязвими групи*.

През учебната 2023/2024 г. и 2024/2025 г. броят на децата в детските градини в община Роман запазва относителна устойчивост. Фактор за това е включването на 4-годишните деца в задължително предучилищно образование и тенденцията при децата в задължителна предучилищна възраст в община Роман се запазва.

Тенденция е увеличаване броя на деца и учениците, чиито родители са в чужбина. За тези деца обикновено се грижат лица от разширения роднински кръг – баби и дядовци, в някои случаи други роднини, съседи или познати. Това създава повишен риск от преждевременно напускане на училище, чести отсъствия без причина, изоставане в усвояване на учебния материал.

Съгласно данните, намаляват децата и учениците, отпаднали в задължителна училищна възраст, като е налице запазване на броя на обхванатите деца и ученици. Това е пряк резултат от изпълнението на дейностите по Постановление № 100 на МС от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по

обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и добрата координация между заинтересованите институции.

За учебната 2024/2025 г. и 2025/2026 година броят на идентифицираните деца и ученици в риск е 30. Те са подадени от директорите на учебните заведения в списъци, във връзка с дейността на Местна комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетни и непълнолетни към община Роман и съгласно чл.41, ал.2 от ЗБППМН като ученици имащи нужда от обществен възпитател.

Организират се извънкласни дейности в училищата за ученици в риск, като се включват в образователни програми, свързани с опасностите и последствията от употребата на психоактивни вещества, рисково сексуално поведение и др. Дейностите се изпълняват от общински администрации, училищни екипи, ЦОП в общините, МКБППМН.

Общият брой на децата и учениците със СОП, които се обучават в ДГ и училищата в община Роман, е **57.**

Има деца и ученици със СОП с различни увреждания, което обуславя необходимостта от повишаване на компетентността на учителите, работещи в училищата и ДГ за ранно разпознаване на проблемите и адекватна подкрепа.

По отношение на инцидентите в образователните институции, може да се направи извод, че най- много са случаите на физическа агресия над ученици от страна на други ученици и инциденти при пътно-транспортни произшествия. В образователните институции се провеждат разнообразни дейностите по превенция на тормоза и насилието в училищата – тематични часове в рамките на часа на класа, беседи за насилието, общуването и разрешаване на конфликти помежду учениците, провеждане на различни инициативи и превантивни кампании.

3.2. Количествени данни – включва СОП, деца в риск, хронични заболявания, изявени дарби.

Количествени данни за децата и учениците (2023–2025 г.)

Показател	2023 г. – Деца (ДГ/Начални училища с групи за задължително предучилищно образование	2023 г. – Ученици (Училища)	2025 г. – Деца (ДГ/ начални училища с групи за задължително предучилищно образование)	2025 г. – Ученици (Училища)	Коментар / тенденции
Общ брой деца и ученици	198	495	199	478	Тенденцията е за намаляване броя на учениците.

Деца и ученици със СОП	1	72	2	62	
Деца и ученици в риск	0	13	0	22	
Деца и ученици с хронични заболявания	0	1	0	1	-
Деца и ученици с изявени дарби	0	2 /ПГКО с. Кунино/	0	3 /ПГКО с. Кунино/	-

Аналитичен коментар:

В община Роман има изградена и добре функционираща мрежа от звена за обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Създадени са условия за модернизация, с цел постигане от учениците на знания и умения, актуално изпреварващи времето си, формиране на ценностни нагласи, развиващи способността на ученика да се адаптира към околния свят. Осъществен е гъвкав преход от заниманията в училище, към работа в извънучилищни форми. Дейностите на институциите, ориентирани към дарбите и интересите на децата и учениците в свободното им време, са разнообразни и с дългогодишни традиции. Учениците могат да избират, както между форми, предлагани в училищата, така и между предлагани от други организации и институции или по проекти.

Във всички образователни институции се осъществяват дейности, включващи екипна работа с насоченост към обща подкрепа на учениците в училището – срещи между учителите, срещи на отделни учители с родители на ученици, дейности за преодоляване на рискови фактори в средата на учениците и т.н. В училищата са сформирани различни екипи - за превенция на противообществените прояви, за преодоляване на проблемното поведение, за превенция на обучителните трудности и др., които осъществяват дейности, които кореспондират с оказването на общата подкрепа за личностно развитие.

Различни демографски, социални, икономически и други фактори оказват влияние върху намаляване броя на учениците – отрицателен естествен прираст, някои родителите са с нисък социален статус, което влияе върху образованието на децата.

Община Роман осъществява дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Всички дейности се изпълняват съвместно с всички ангажирани институции, с цел недопускане отпадането на деца и ученици на територията на община Роман. Към момента на изготвяне на анализа няма необхванати деца и ученици.

4. Дейности и мерки за ранно детско развитие, ранно учене и грижи

Детска градина „Зора“ е в сътрудничество с РЗИ, личните лекари на децата и медицинските специалисти. Провеждат се здравни беседи, беседи за здравословно хранене, спорт и други. В община Роман няма наличие на услуги като „Ранна интервенция“ и „Посещение на семейства“, както и участие в национални програми, свързани с ранно детско развитие.

Дейности за подобряване на родителския капацитет се извършват от Център за обществена подкрепа гр. Роман, когато е изведена необходимост за някои родители.

5. Здравословно състояние на децата и учениците

Във всички образователни институции има обособени здравни кабинети, заредени с необходимите медикаменти и с назначен медицински специалист. По данни от образователните институции на територията на община Роман е регистрирано само 1 дете с хронични заболявания, което се обучава в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Камено поле.

В училищата и в детската градина се провеждат беседи за значението на имунизациите, родителите са запознати със задължителните имунизации и реимунизации и ползите от тях. Провеждани са лекции на тема: „Полово огрaмотяване“, „Лична хигиена“ , „ Деца раждат деца", „Безопасен секс“ и „Как да се предпазим от вирусен Хепатит А“. Потребителите на Център за обществена подкрепа - община Роман са консултирани на теми, свързани със здравето, хигиената и други здравни грижи – провеждат се беседи на теми : „Грижа за здравето“, „Добро здраве, чрез спорт“, „Дневен режим“, „Чистите ръце“, „Простуда и заразни болести“, както и други здравни теми, които обогатяват здравната култура на децата и родителите.

Съгласно заложеното в годишния план за работа на МКБППМН се провежда засилена превантивна дейност под формата на: индивидуални мероприятия със застрашени подрастващи и с техните родители, беседи с актуална тематика в широк спектър – алкохолизъм, тютюнопушене, СПИН, наркотици, трафик на деца, сексуално насилие. Обществените възпитатели към МКБППМН периодично провеждат различни инициативи, свързани с тези теми. В началото на всяка учебна година медицинските лица в училищата, с помощта на класните ръководители издирват децата без личен лекар и мотивират родителите им за необходимостта от регистрирането им.

6. Ресурсна обезпеченост

Материална база, достъпна среда, модернизация, дигитализация, проекти.

Таблица . Ресурсна обезпеченост на образователните институции в общината

Показател	Състояние към 2023 г.	Състояние към 2025 г.	Извършени подобрения /	Източници на финансиране / програми	Коментари и нужди за бъдещо развитие

			промени (2023–2025 г.)		
Материална база	Добра	Много добра	Във всички образователни институции има извършени подобрения за посочените години. Описани са подробно под таблицата.	Източниците на финансиране са от Национални програми, европейски проекти, финансиране от бюджета на съответната институция, както и от общинския бюджет.	Подобряване състоянието на физкултурни салони и сградния фонд на институциите.
Достъпна архитектурна среда	Няма достъпна архитектурна среда във всички институции. Такава може да се каже, че е налична в СУ „Васил Левски“ и ПГКО с. Кунино	Няма достъпна архитектурна среда във всички институции Такава може да се каже, че е налична в СУ „Васил Левски“ и ПГКО с. Кунино	В СУ „Васил Левски“ има изградена рампа и адаптирани санитарни помещения на първия етаж. В ПГКО с. Кунино е наличен верижен транспортьор за лица с увреждания.	Източниците на финансиране са от Национални програми, европейски проекти, финансиране от бюджета на съответната институция, както и от общинския бюджет.	Подобрения в институциите за постигане на достъпна архитектурна среда.
Дигитални ресурси и технологии	Налично мултимедийно и компютърно оборудване, достъп до интернет	Наличие на интерактивни дъски, таблети, достъп до интернет,	Изградени STEM кабинети в повечето образователни институции	„Училищна STEM среда“ по плана за възстановяване и устойчивост.	
Учебна среда за деца и ученици със СОП	Налични ресурсни кабинети	Налични ресурсни кабинети	Дооборудване на ресурсните кабинети в някои институции	Проект „Успех за теб“	Подобряване на наличните кабинети и доусъвършенстване на методите и материалите за работа на деца със СОП

Зелени и спортни пространства	добро	Добро Налични класни стаи на открито, спортни площадки, игрища за волейбол и футбол, физкултурни салони	Подобряване на зелените и спортни пространства Външна площадка по БДП в НУ „Петко Р. Славейков“ В процес на изграждане е физкултурен салон в НУ „Петко Р. Славейков“	От бюджета, По Национални програми и проекти	Обогатяване и подобряване на външните площи и пространства. Изграждане на спортна площадка и ремонт на физкултурен салон в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Камено поле; Приоритет на СУ „Васил Левски“ през следващите години е реновиране на физкултурния салон и изграждане на съблекални към него, както и към фитнес площадката. В ДГ „Зора“ се предвижда изграждането на обособена външна занималня за дейности с деца и родители на открито по Проект „Силен старт“

МАТЕРИАЛНА БАЗА:

<u>2023 – 2025 година - Извършени подобрения:</u>

Материалната база във всички учебни заведения е в добро състояние за нуждите на деца и ученици, за предоставяне на качествено образование.

- **В СУ „Васил Левски“** през 2023 е изграден кабинет по „Природни науки“. В процес на изграждане е STEM център по плана за възстановяване и устойчивост BG-RRP-1.015 “Училищна STEM среда“ - / етапа на строителството е завършено и предстои доставка на обзавеждане и оборудване/; Извършени ремонтни дейности за МТБ - смяна на дограма и поставяне на комарници - 3 460 лв. Осигурени 18 табла за поставяне на изготвени проекти и презентации от ученици по различните предмети.

Закупен нафтов стоманен котел „Thermolev“ DG300-347 kw, за сумата от 10 860 лв., средствата са осигурени от капиталова програма на Община Роман. **Осигурени средства по проекти:** По проект към ПУДООС „Чисто околна среда – 2024, на тема: „Обичам природата – и аз участвам“ - VODORASLO – за чист въздух в класните стаи“ са осигурени парични средства 7 468,30 лв. Обособен литературен кът със закупена мека мебел и етажерка за книги в размер на 2 585лв. Подменихме оборудването на два кабинета: по БЕЛ и ИТ, закупени нови ученически маси и столове в размер на 5 958 лв. отново със средства осигурени от бюджета на училището. Поставени бяха алуминиеви щори и комарници в размер на 410 лв. от бюджета.

Закупени бяха кошове за разделно сметосъбиране на стойност 287.40лв.

Монтирани бяха пет климатика в класните стаи за провеждане на ДЗИ и НВО, както и в два кабинета за ЦОУД, средствата са 9 400 лв., които са от капиталова програма на Община Роман.

Получено дарение от Европейска инвестиционна банка - 13 лаптопа за педагогическите специалисти. Приоритет на СУ „Васил Левски“ през следващите години е реновиране на физкултурния салон и изграждане на съблекални към него, както и към фитнес площадката.

- **В ПГКО с. Кунино** за периода са ремонтирани кабинети по отделни учебни дисциплини. Обновена е материално – техническата база.

  Извършен е вътрешен ремонт на всички класни стаи и коридори в училището. Състоящ се от: строително- монтажни работи; обзавеждане и оборудване, машини и съоръжения и стопански инвентар; Изградена мълниеотводна и заземителна инсталации; интернет инсталация; пожароизвестителна инсталация; изградена фотоволтаична ел.централа; Многофункционална зала за изложби и културни мероприятия. Гимназията получава финансиране от Министерство на културата за ремонтните дейности.

  От 2024г. се извършва цялостен капиталов ремонт на общежитието към училището – външна изолация – тераси и саниране, подмяна на дограма; вътрешен цялостен ремонт - ел. и ВиК инсталация и вътрешно обзавеждане.
- **През 2023 г. в НУ „Петко Р. Славейков“** е направен козметичен ремонт във всички класни стаи, закупени са 4 броя проектори, мебели за коридор, както е направен и ремонт на покрива. В процес на изграждане на STEM център по плана за възстановяване и устойчивост BG-RRP-1.015 “Училищна STEM среда“. В процес на изграждане е физкултурен салон към училището, който е финансиран от Национална програма на МОН. В момента приключва саниране на сградата на училището, финансирано от Министерство на образованието.
- **В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“** с. Камено поле цялостно е обновен покривът на сградата на училището, обновени са някои класни стаи, стълбища и коридори, възстановен е вътрешния санитарен възел.

  С отпуснати средства по ПМС № 214/29.07.2023 г. е извършен ремонт на сграден фонд на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Камено поле както следва: Обновен е целият покрив на сградата; Отремонтирани са част от класни стаи, стълбище и

коридори – дограма, мазилка,подова настилка; Възстановен е вътрешен санитарен възел. Със собствени средства от бюджета на училището е извършен ремонт на фоайето на 1 и 2 етаж в размер на 8 422.24 лв / сменени междинни врати, боядисване на стени и цокъл/. Закупени са и са монтирани климатици за отопление на класни стаи и административни помещение в размер на 16 078.39 лв. Закупени са и нагреватели за топла вода на стойност 359.95 лв. и ламиниран паркет на стойност 1160. 14 лв. НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки“ . Обзаведен и оборудван кабинет по География и икономика и История и цивилизация на стойност 14 885.92 лв. – закупено е ново обзавеждане, исторически и географски карти, дидактични материали, книги, енциклопедии и др. „Успех за теб“ – закупени са материали и консумативи за работата на групите. Със собствени средства от бюджета на училището е извършен ремонт на коридор на 1 етаж в размер на 17 935 лв / сваляне на стара мазилка, боядисване на таван, стени и цокъл/. Сменена е дограма на междинни врати в източната част на сградата в размер на 2525 лв. Закупена е бензинова косачка за поддържане на тревните площи в двора на училището в размер на 1435,87 лв. Поставен е бетонов фундамент на класна стая на открито, изградена по проект на ПУДООС на стойност 1267.80 лв.

- **В Детска градина „Зора“** е обновен ресурсен кабинет по Проект „Подкрепа по приобщаващо образование“. Има налични обособени 6 броя занимални според възрастовите особености на децата, спазват се изискванията по ДОС. Всяка група е с отделен санитарен възел и офис за разпределяне на храната. Ежегодно се извършват козметични ремонти на групите и общите пространства.

- **ДОСТЪПНА АРХИТЕКТУРНА СРЕДА:**

  СУ „Васил Левски“ гр. Роман е единствената образователна институция на територията на община Роман, в която има изградена рампа и адаптирани санитарни помещения, в ПГКО с. Кунино пък е наличен верижен транспортьор за лица с увреждания, в останалите институции не е налична достъпна архитектурна среда.

- **ДИГИТАЛНИ РЕСУРСИ И ТЕХНОЛОГИИ:**

- **В СУ „Васил Левски“** е налично компютърно и мултимедийно оборудване, достъп до интернет, интерактивни дъски в два кабинета, осигурени са средства за още 5 интерактивни дъски, направен е абонамент за три дигитални платформи за срок от три години, както и наличен електронен дневник. В процес на изграждане е STEM център по плана за възстановяване и устойчивост BG-RRP-1.015 “Училищна STEM среда“ - / етапа на строителството е завършено и предстои доставка на обзавеждане и оборудване/; Осигурени 18 табла за поставяне на изготвени проекти и презентации от ученици по различните предмети.
- **В НУ „Петко Р. Славейков“** е в процес на изграждане STEM център по плана за възстановяване и устойчивост BG-RRP-1.015 “Училищна STEM среда“. В училището е налично компютърно и мултимедийно оборудване, достъп до интернет, 4 интерактивни дъски, както и електронен дневник. Осигурени са средства за 4 дисплея за по-пълноценен образователен процес.

- **В Детска градина „Зора“** е налично компютърно и мултимедийно оборудване, достъп до интернет, интерактивни дъски, дигитални платформи, електронни дневници и дигитални платформи за пълноценен образователен процес.
- **В ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“** е наличен компютърен кабинет, интерактивни дисплей във всяка класна стая, електронен дневник. По Проект „Learning from the Extremes“ са закупени интерактивни дисплей във всяка класна стая – 4 бр; Нов сървър за компютърния кабинет; Софтуер MOZABOOK CLASSROOM; Лаптопи- 5 бр.; 3D принтер – 1 бр.; Видеопроектор – 1 бр. В образователната институция има достъп до интернет.
- **В ПГКО с. Кунино** са закупени графични таблети - 5 бр.; скенер 3D – 2 бр.; принтер 3D – 2 бр.; Лаптопи- 10 броя; интерактивни дъски- 4 броя; интерактивен дисплей; очила за виртуална реализация – 5 броя по Проект „Училищна STEM среда“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, финансирано от Европейския съюз.

- **УЧЕБНА СРЕДА ЗА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СОП:**

Във всички образователни институции в община Роман има обособени ресурсни кабинети с адаптивни учебни материали за работа на деца със СОП, такъв липсва само в ПГКО с. Кунино. В **СУ „Васил Левски** са обособени 2 ресурсни кабинета и кабинет на психолога – осигурени са средства за дооборудване на ресурсните кабинети по проект „Успех за теб“. В **НУ „Петко Р. Славейков“** има налични 2 ресурсни кабинета – закупен е Boardmaker 7 – софтуер за изготвяне и използване на обучителни материали за деца със СОП.

- **ЗЕЛЕНИ И СПОРТНИ ПРОСТРАНСТВА:**

В **СУ „Васил Левски“ и НУ „Петко Р. Славейков“** са налични класни стаи на открито, както и площадки по БДП, финансирани по Национални програми. В НУ „Петко Р. Славейков“ предстои завършване на изграждането на физкултурен салон. В СУ „Васил Левски“ пък има обособен фитнес на открито и физкултурен салон. Приоритет на СУ „Васил Левски“ през следващите години е реновиране на физкултурния салон и изграждане на съблекални към него, както и към фитнес площадката. В **ПГКО с. Кунино и СУ „Васил Левски“** са обособени игрища за волейбол и футбол..
В **ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Камено поле** спортната площадка не е в добро състояние. Има обособен голям двор с тревни площи и изнесена класна стая на открито. В Детска градина „Зора“ са обособени площадки за всяка група и зони за отдих, според възрастта на децата – предвижда се изграждането на обособена външна занималня за дейности с деца и родители на открито по Проект „Силен старт“. За извършване на необходимите спортни дейности и занимания – е обособен физкултурен салон в сградата на детската градина.

- **ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ / ПРОГРАМИ:**
  Финансирането на образователните институции се осъществява от: бюджетите на институциите, от капиталови средства на общината, по Национални програми от

МОН, по Проекти, като „Силен старт“; „Успех за теб“; „Училищна STEM среда“ и други.

- **Коментари и нужди за бъдещо развитие:**
  Формулирайте обобщено какви са оставащите нужди и приоритети за периода след 2025 г.

7. Кадрова обезпеченост за реализиране на политиките за подкрепа за личностно развитие

СПЕЦИАЛИСТИ В ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ	БРОЙ 2023 Г.	БРОЙ 2025 Г.
Ресурсни учители	**0**	**0**
Логопеди	**0**	**0**
Психолози	**0**	**0**
Образователини медиатори и социални работици	**0**	**0**
Помощници на учителя	**0**	**0**

СПЕЦИАЛИСТИ В УЧИЛИЩАТА	БРОЙ 2023 Г.	БРОЙ 2025 Г.
Ресурсни учители	**6**	**5**
Логопеди	**1**	**1**
Психолози	**2**	**2**
Педагогически съветници	**1**	**1**
Образователини медиатори и социални работици	**3,5**	**4,5**
Ерготерапевти	**0**	**0**
Помощници на учителя	**1**	**2**

СПЕЦИАЛИСТИ В ЦПЛР	БРОЙ 2023 Г.	БРОЙ 2025 Г.
Ресурсни учители	**-**	**-**
Логопеди	**-**	**-**
Психолози	**-**	**-**
Образователини медиатори и социални работици	**-**	**-**
Ерготерапевти	**-**	**-**

В **СУ „Васил Левски“** работят 3 ресурсни учители, 1 психолог, 2 образователни медиатори и социални работници и 1 помощник на учителя – в сравнение с 2023 година, към ноември 2025 година е назначен 1 помощник на учителя и 1 образователен медиатор. Към 2023 г. помощник на учителя не е имало, а образователният медиатор е бил само 1.

В **Детска градина „Зора“ гр. Роман** се извършват посещения на специалисти от ЦПЛР гр. Враца, за подпомагане работата на деца със специални образователни потребности. Към момента в учебното заведение няма назначени логопеди, психолози и ресурсни учители.

В **НУ „Петко Р. Славейков“** към ноември 2025 година е назначен 1 ресурсен учител, 1 логопед, 1 педагогически съветник, 2 образователни медиатори и социални работници, както и 1 помощник на учителя. През 2023 година специалистите в учебната институция са били 1 ресурсен учител повече.

В **ПГКО с. Кунино** към момента и през 2023 година, работи с децата 1 психолог.

В **ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Камено поле,** назначени специалисти са 1 ресурсен учител и 0,5 образователен медиатор, като съотношението е същото към 2023 година.

---

8. Реализирани възможности и потенциал за бъдещо развитие

АНАЛИЗ:

Силни страни (до 5 ключови)

- Създадена модерна и съвременна образователни среда, което е благоприятна предпоставка за предоставяне на качествено образование;
- Провеждане на извънкласни дейности и извънучилищни дейности и допълнително педагогически услуги в образователните институции.
- Предоставяне на равен достъп до образование и подкрепа на личностното развитие в системата на предучилищното и училищното образование в община Роман
- Осигурен е безплатен транспорт на деца и ученици, което благоприятства превенцията на отпадане и преждевременно напускане на училище;
- Продължаваща дейност за създаване на положителни нагласи и мотивация на деца, ученици, родители, педагогически специалисти за активно включване в образователния процес и в живота на училищната общност. / работа по Механизъм за обхващане и задържане на деца и ученици – съвместни дейности на всички институции и създадена добра координация на екипите, съвместно с МКБППМН, ЦОП и други /

Области на подобрение(до 5 ключови)

- Подобрена образователна среда и активно участие на деца и ученици в дейности по интереси и проекти / дигитализиране на образователните институции – STEM кабинети, интерактивни дъски, компютърно и мултимедийно оборудване /
- Подобрена образователна инфраструктура в институциите.

- Изградена работеща общинска система за подкрепа за личностно развитие, (сътрудничество между община Роман, директори на социални услуги, ЦОП и МКБППМН) и необходими специалисти в областта на приобщаващото образование.
- Развитие и усъвършенстване на съществуващите практики при предоставянето на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.
- Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите от обща и допълнителна подкрепа.

РЕЗЮМЕ НА ОБЩИНСКИЯ АНАЛИЗ (до 1 стр.)

В община Роман има добре функционираща система за предучилищно и училищно образование, възпитание и личностна подкрепа, които се осигуряват в детската градина и училищата. Образователната система е добре организирана, обезпечена с кадри и материално-техническа база и осигурява общообразователната и професионална подготовка на учащите се. Наличната мрежа от учебни заведения е с оптимизирана структура, съобразена с действащите законови и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието. Развитието на демографските процеси на територията на общината се отразяват негативно върху мрежата от учебни заведения. Училищната мрежата в общината вече е достигнала предела на оптимизация. Възможностите за получаване на средно образование в рамките на общината са ограничени. Липсата на училища с изучаване на чужди езици, технически и икономически специалности в община Роман води до преориентиране на учениците след седми и осми клас към други общини в и извън областта.

Професионалното обучение не е съобразено със спецификата на местната икономика, като продължава да се търси по-тясно обвързване на профилираните паралелки с икономическите приоритети на общината и търсенето на пазара на труда. Запазването на обучение по традиционни за училищата професии, въпреки затихването или закриването на определени производства, създава трудностите с намирането на работа и разминаване между придобитата квалификация и възможността за трудова реализация. Това води до известен отлив от професионалното образование на част от младите хора и търсене на възможности за учене и реализация извън границите на общината.

Професионалната гимназия по каменообработване е държавно училище по изкуствата към Министерство на културата на Република България. То е едно от 23-те училища от уникалното семейство на училищата по изкуство и култура в България. Приемат се ученици за: Професия „Каменоделец“ – Специалност “Каменоделство“.

Структурите на предучилищното образование в общината са добре развити. Осигуреността с детска градина, преподаватели и места в детската градина е много добра. Общата подкрепяща среда в детската градина и училищата се предоставя от съответните учители. Организират се дейности и изяви, съобразно интересите и способностите на децата и учениците. На територията на община Роман няма разкрити Центрове за подкрепа на личностното развитие и извънучилищни учреждения. Има функциониращ Център за обществен подкрепа, който се намира в сградата на общинска администрация.

Визията за развитие е за обогатяване, разширяване и доосъвършенстване на образователните институции / инфраструктурно, дигитално, обучения на педагогическия персонал, допълнителни дейности по интереси, срещи с родители, с цел разясняване важността на задължителното образование / с цел предоставяне качествено предучилищно и училищно образование, ефективно подкрепено от бизнес, граждани, институции и партньори, подготвящо компетентни и функционално грамотни млади хора, с потенциал за пълноценна реализация, способни и мотивирани да работят за развитието и просперитета на общината и областта.

Необходимо е да предоставите синтезирана информация за:

1. **Състояние и тенденции**

Към 2025 година, образователните институции в община Роман са запазили броя си спрямо 2023 година – няма закрити филиали към ДГ „Зора“ гр. Роман, училища или друг вид образователна институция. Тенденцията спрямо броя на учениците в училищата е за намаляване броя на учениците, като обща бройка за всички институции. В Детската градина броят на децата се е запазил спрямо 2023 година, дори е с малко увеличен за учебната 2025 г. Към момента в община Роман, няма необхванати деца и ученици. Извършват се непрестанни обходи от екипите за обхват от Механизма, с цел недопускане на отсъствия по неуважителни причини и консултиране за задължителното образование до 16 годишна възраст. Във връзка с направения анализ и получената информация от образователните институции, тенденцията за децата в риск сочи към увеличаване на такива деца и ученици – поради родителска неглижираност, безотговорно поведение и отношение на учениците и родителите към учебния процес, външни фактори, както и влияние на семейната среда.

2. **Предизвикателства**

- Нарастващ брой деца в риск
- Родителска неглижираност

За община Роман основните проблеми при обхващането на деца и ученици в образователната система и подкрепа са: допускане на голям брой отсъствия по неуважителни причини; периодично или окончателно напускане на страната или областта и честа трудова миграция на родителите; неактуална адресна регистрация. Изключително сериозен фактор за нашата община са културологичните особености, пораждащи липса на ангажираност и подкрепа от страна на родителите при случаи като ненавременно получаване на удостоверения; ранно майчинство; липса на имунизационен паспорт и имунизации; нежелание за записване на децата им; смяна на имената на учениците, за което родителите не са уведомили ръководството на образователната институция в законово установения срок. Като основни предизвикателства пред подкрепата за личностно развитие, необходима за децата и учениците в община Роман, могат да бъдат очертани:

- Изграждане на работещи общински системи за подкрепа за личностно развитие, включващи приобщаваща инфраструктура (сътрудничество с доставчици на

социални услуги и др.) и необходими специалисти в областта на приобщаващото образование.

- Постигане на пълноценно сътрудничество между образователните институции, общината и РЦПППО – Враца и РУО – Враца, с оглед предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която е най-близка до тях и би била подчинена на най-добрия им интерес.
- Постигане на промяна на нагласите (първо в педагогическите среди, а след това и на обществените нагласи) за осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността и потенциала на всяко дете или ученик, както и за участие в дейности, насочени към премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

3. Потенциал

В община Роман е развита добре функционираща мрежа от образователни институции, със създадени благоприятни общи условия за обучение, възпитание и социализация, налично е взаимодействие между институциите за ефективна работа и постигане на резултати. Осигуряваният безплатен транспорт за деца и ученици, е с оглед превенция на преждевременно напускане на училище, което допринася за по – добра отганизация на учебния процес.

В училищата е въведена целодневна организация на учебния процес. Това е ефективна мярка за подобряване качеството на образование, като особено ясно е изразен ефектът по отношение на учениците от рискови групи. Възможностите, които се предоставят на учениците за развитие на техните интереси, са разграничени в зависимост от това дали се предоставят от училището, по програми /проекти на МОН или чрез извънучилищни институции. На база анализът може да разграничим няколко добри практики и възможности за по – нататъшно развитие, като:

- Развити способности на учениците и повишена мотивация, чрез включване в дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности.
- Създадени клубове по интереси
- Добра физическа и архитектурна среда в образователните институции в община Роман. / в повечето учебни заведения /

- Изграден работещ модел за предоставяне на допълнителна подкрепа за премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

- Квалифициран педагогически персонал, осигуряващ качествено образование на деца и ученици.

Като заключение, може да се каже, че спрямо 2023 година в община Роман има подобрена образователна архитектурна среда и спортна инфраструктура, изграден опит в изпълнението на програми, проекти и инициативи от ЕС, наличие на класифицирани кадри, които да осигуряват добра подготовка в учебния процес, както и добра организация при включването на деца и ученици в извънкласни дейности.

4. **Конкретни препоръки към областно ниво.**

- **Междуинституционално сътрудничество между всички ангажирани с образованието институции.**
- **Организиране на срещи и обучения на междуинституционално ниво, с цел по – добра организация.**
- **Подкрепа, разбиране и вземането на съвместно решение в решаването на важни казуси, относно различни ситуации в образователните институции.**